Arendal kommune
Stab anskaffelser

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/28086-1
Saksbehandler Hanne Henriksen

Utvalg	Møtedato
Formannskapet	22.10.2026

Benchmarking av OFA

Kommunedirektørens forslag til vedtak
Arendal Bystyre tar benchmarking av OFA IKS til etterretning

Vedlegg
Vedlegg 1_Beskrivelse av målene
Vedlegg 2_Analyse av OFA samarbeidet
Vedlegg 4_Rapport_Innkjopssamarbeid-i-kommunesektoren
Vedlegg 3_Liste over OFA anskaffelser

Sammendrag
Arendal bystyre har bedt om at det gjennomføres en benchmarking av OFA IKS i løpet av 2026. Administrasjonen har derfor vurdert hvilken merverdi OFA (Offentlig fellesinnkjøp på Agder) gir sammenlignet med anskaffelser gjennomført i egenregi av Arendal kommunes Stab Anskaffelser.

Arendal kommune har deltatt i OFA siden oppstarten i 2005. OFA IKS ble et eget IKS i 2023. OFA er et interkommunalt innkjøpssamarbeid bestående av 26 kommuner i Agder og Agder fylkeskommune. Formålet er å gjennomføre anskaffelser, inngå og forvalte rammeavtaler på vegne av deltakerne, slik at disse oppnår økonomiske gevinster og andre fordeler gjennom felles innkjøpsmakt.

Vurderingen bygger på kriterier som er benyttet i den nasjonale utredningen Innkjøpssamarbeid i kommunesektoren, gjennomført av Oslo Economics, Inventura og NIVI Analyse på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet. Analysen omfatter effektiv tjenesteproduksjon, samfunnshensyn, konkurranse og næringsutvikling, demokratisk styring og regelverksetterlevelse.

Når det gjelder effektiv offentlig tjenesteproduksjon, vurderes OFA å tilføre betydelig merverdi. Siden 2023 har OFA gjennomført 40 anskaffelser som Arendal kommune benytter. Dette har bidratt til høyere avtaledekning, redusert risiko for kjøp utenfor avtale og mindre sårbarhet knyttet til fravær, turnover og kapasitetsutfordringer. Med dagens bemanning i Stab Anskaffelser ville det ikke vært mulig å gjennomføre tilsvarende anskaffelsesvolum i egen regi uten økte ressursinnsatser. Samarbeidet gir også grunnlag for stordriftsfordeler og bedre innkjøpsbetingelser.

Når det gjelder samfunnshensyn som miljø, menneskerettigheter og lønns- og arbeidsvilkår, vurderes det å være små forskjeller mellom OFA og kommunens egne anskaffelser, ettersom begge er underlagt samme lov- og regelverk.

Innenfor konkurranse og næringsutvikling finnes det enkelte utfordringer ved større fellesanskaffelser. OFAs anskaffelser omfatter hele Agder-regionen og har ofte høyere kontraktsverdier enn kommunens egne anskaffelser. Dette kan gjøre det mer krevende for mindre og lokale leverandører å delta i konkurransene. Tilsvarende kan kommunens mulighet til å bruke anskaffelser som virkemiddel for lokal næringsutvikling bli noe redusert.

Når det gjelder demokratisk styring, har kommunen og lokalpolitiske organer større direkte påvirkningsmulighet i egne anskaffelser enn i regionale anskaffelser gjennom OFA. Samtidig er samarbeidet forankret hos deltakerkommunene, og den overordnede styringen ivaretas gjennom eierstyring og deltakelse i samarbeidet.

For regelverksetterlevelse vurderes forskjellene som små. Både OFA og Arendal kommune har erfarne og kvalifiserte anskaffelsesrådgivere, noe som bidrar til høy faglig kvalitet og god etterlevelse av anskaffelsesregelverket.

Kommuneplanens føringer
OFA-samarbeidet er i tråd med kommuneplanens vektlegging av regionalt samarbeid som virkemiddel for å styrke kompetanse, kapasitet og måloppnåelse i kommunal tjenesteproduksjon. Dette kommer tydelig frem av punktet ‘Arendal kommune er en pådriver i et tett regionalt samarbeid med andre kommuner og Agder Fylkeskommune’ i Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2040.

Økonomiske konsekvenser
Arendal kommune har en årlig kostnad på 825.000kr for deltagelse i OFA-samarbeidet. Siden 2023 har OFA gjennomført 40 anskaffelser der Arendal kommuner har benyttet seg av den etterfølgende avtalen (en liste over disse anskaffelsene finnes i vedlegg 2). Dette har vært og er fortsatt et viktig supplement til de anskaffelsene som Arendal kommune har gjennomført selv. Stab Anskaffelser i Arendal har over lenger tid vært omkring 3 ressurser på anskaffelser, og det ville ikke vært mulig å gjennomføre et likt antall anskaffelser i regi av staben. OFA har dermed bidratt til høyere avtaledekning og redusert risiko for kjøp utenfor avtale i denne perioden. Kostnadene knyttet til antall årsverk som måtte vært ansatt i Arendal for å ha gjennomført dette selv overgår den kostnaden kommunen har hatt knyttet til OFA i perioden.

Driftsmessige konsekvenser
OFA bidrar til å redusere kommunens sårbarhet ved fravær, turnover og kapasitetsutfordringer, ettersom anskaffelsesarbeidet fordeles på flere ressurser.

Konklusjon
OFA tilfører samlet sett betydelig merverdi for Arendal kommune, primært gjennom økt kapasitet, bredere behovsdekning og sannsynlige stordriftsfordeler. Samtidig kommer denne merverdien med enkelte ulemper knyttet til lokal næringsutvikling, små leverandørers markedsadgang og kommunens direkte påvirkningsmuligheter. Det overordnede inntrykket er likevel at fordelene veier tyngre enn ulempene, særlig fordi kommunen ikke har tilstrekkelige egne ressurser til å oppnå samme anskaffelsesvolum i egen regi.
Dette er også i tråd med utredningen ‘Innkjøpssamarbeid i kommunesektoren’. Hovedanbefalingene er at små og mellomstore kommuner som hovedregel bør delta i formaliserte, helhetlige innkjøpssamarbeid. Videre fremheves betydningen av tydelig styring og forankring, tilgang på tilstrekkelig innkjøpsfaglig kompetanse, samt systematisk arbeid med gevinstrealisering. DFØ peker også på at innkjøpssamarbeid ikke bare bør

måles på pris, men også på kvalitet, kontraktsetterlevelse, klima- og miljøeffekter og seriøsitet i leverandørmarkedet.